

**UCHWAŁA NR XX/142/16
RADY MIEJSKIEJ GÓRY
z dnia 4 marca 2016 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332, poz. 1045, poz. 1199, poz. 1830) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały
nr XX/142/16
Rady Miejskiej Góry
z dnia 4 marca 2016 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	2
II.	Podstawa opracowania Programu	3
III.	Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin- wybrane elementy	3
IV.	Cele Programu	8
V.	Zakładane efekty	15
VI.	Finansowanie Programu	15
VII.	Adresaci Programu	15
VIII.	Monitoring realizacji Programu	16
IX.	Zakończenie	16

I. Wstęp

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Innymi słowy, rodzina jest instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

W roku 2012 weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3-letni program wspierania rodziny, zwany dalej *Programem*. Uchwałą Rady Miejskiej Góry z dnia 28 grudnia 2012r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2015. Istnieje konieczność wprowadzenia kolejnego 3 letniego programu będącego kontynuacją działań podjętych w poprzednich latach.

Zgodnie z w/w ustawą do zadań własnych gminy należy ponadto:

- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych poprzez:

- 1) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- 2) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- 3) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Podstawę programu stanowi interdyscyplinarne podejście, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

II. Podstawa opracowania Programu

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2015.332 j.t. ze zmianami);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.2015.163 j.t ze zmianami.);
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015.1390);
- 4) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2015.1286 j.t ze zmianami);
- 5) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124);
- 6) ustawę z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.2013.1457 j.t. z późn. zm.);
- 7) ustawę z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2014.1118 j.t.z późn. zm.);
- 9) ustawę z dnia z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2015.114 j.t. z późn.zm.);
- 10) ustawę z dnia z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.2012.1228 j.t.z późn.zm.);
- 11) ustawę z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.2013.966 j.t. z późn.zm.);
- 12) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Góra na lata 2013-2018;

III. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin

– *wybrane elementy*

Wybrane informacje o Górze i jego mieszkańcach.

Gmina Góra położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego oraz w środkowej i północnej części powiatu górowskiego. Od południowego wschodu graniczy z gminą Wąsosz, od południa z gminą Jemielno, od zachodu z gminą Niechlów. Na bardzo krótkim odcinku północno - zachodnim graniczy z gminą Wschowa, w województwie lubuskim. Od północy i wschodu graniczy z 3 gminami województwa wielkopolskiego: Świąciechowa, Rydzyna i Bojanowo. W środkowej części gminy położone jest miasto Góra; siedziba władz samorządowych - gminnych i powiatowych. Centralnie położony punkt Góry opisują współrzędne geograficzne: 51o40' szerokości geograficznej północnej i 16o32' długości geograficznej wschodniej. Według klasyfikacji regionów geograficznych gmina Góra położona jest:

- w południowej części w mezoregionie Pradolina Głogowska, należącym do makroregionu Obniżenie Milicko-Głogowskie;
- w środkowej i północnej części w mezoregionie Wysoczyzna Leszczyńska, należącym do makroregionu Nizina Południowowielkopolska.

Oba makroregiony są częścią wielkopolsko-śląskiej podprovincji Niziny Środkowopolskie

Tabela nr 1. Liczba ludności w gminie Góra- stan na 2015.12.31

Miasto i Gmina Góra	20 201
Kobiety	10 346
Mężczyźni	9 855
Miasto	12 015
Kobiety	6 252
Mężczyźni	5 763
Wieś	8 186
Kobiety	4 094
Mężczyźni	4 092

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Górze.

Analiza liczby mieszkańców gminy jasno wskazuje, iż ludność dzieli się na połowę, z nieznaczną przewagą kobiet. Na przestrzeni ostatnich lat uległa zmniejszeniu liczba ludności w naszej gminie. W roku 2012 liczba mieszkańców wynosiła 20786 . W roku 2015 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 585 osób.

Tabela nr 2. Małżeństwa, rozwody, urodzenia i zgony w latach 2012-2015. Stan na dzień 31 grudnia 2015r. Uwaga poniższe przedstawiają wyłącznie zdarzenia zarejestrowane w Urzędzie Stanu Cywilnego w Górze.

Rok	2012	2013	2014	2015
Urodzenia	353	300	309	177*
Małżeństwa	149	141	156	110
zgony	233	251	214	258
Rozwody	62	57	64	75
seperacja	1	0	0	0

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Górze.

*spadek zarejestrowanych urodzeń w USC w Górze wynika z likwidacji oddziałów szpitalnych w Górze.

Tabela nr 3 Małżeństwa i zgony mieszkańców gminy Góra.

Rok	2012	2013	2014	2015
Urodzenia	199	173	217	195
zgony	193	199	189	224

Źródło: Urząd Miasta i Gminy

W oparciu o powyższe dane można stwierdzić, iż rodzinom coraz trudniej utrzymać małżeństwo. Od lat otrzymuje się tendencja wzrostowa liczby rozwodów. Powyższe dane wskazują na konieczność podejmowania działań ukierunkowanych na wzmocnienie rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dzieci.

Informacja o stanie bezrobocia.

Do najważniejszych przyczyn ubóstwa należy bezrobocie. W celu likwidacji skutków tego zjawiska pracownicy socjalni wnioskuje o udzielenie pomocy materialnej. Najważniejszą jednak sprawą w walce z bezrobociem jest likwidacja jego przyczyn. Prowadzona jest ona poprzez pracę socjalną i zawieranie kontraktów socjalnych w celu mobilizacji klientów w poszukiwaniu zatrudnienia.

Tabela nr 4. Struktura osób bezrobotnych w gminie Góra i powiecie górskim

	XII 2012r.	XII 2013r.	XII 2014r.	XII 2015r
Liczba bezrobotnych	1943	1942	1494	1408
Stopa bezrobocia powiatu górskiego	26,5 %	27,2%	25,1%	21,0% (dane XI 2015r)
Struktura według wykształcenia %				
Wyższe	163	153	114	107
Policealne	433	429	343	327
Średnie	199	170	139	136
Zawodowe	611	632	488	442
Gimnazjalne i poniżej	537	558	410	396

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Górze.

Tabela nr 5. Struktura osób bezrobotnych w gminie Góra i powiecie górskim

Liczba bezrobotnych w gminie Góra XII 2015r	W tym kobiety	Z prawem do zasiłku
1408	781	234
Liczba bezrobotnych w mieście Góra		
756	397	142

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Górze.

Z osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy :

455 osób – to osoby do 30 r.ż.

Z tego 249 to osoby do 25 r.ż.

339 osób – to osoby powyżej 50 r.ż.

274 osoby – to osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 r.ż.

85 osób to osoby niepełnosprawne..

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Górze.

W roku 2015 odnotowano dość duży spadek bezrobocia w porównaniu do kilku ubiegłych lat. W listopadzie 2015r. wynosił on 21%.

Edukacja.

Zadania z zakresu opieki, wychowania i edukacji wypełniają przedszkola oraz szkoły na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Tabela nr 6. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek oświatowych

Typ placówki	2012		2013		2014		2015(I półrocze)	
	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci
Przedszkola publiczna	6	623	6	614	6	628	6	574
Przedszkola niepubliczne	1	17	1	17	2	29	2	39
Razem przedszkola	7	640	7	631	8	657	8	613
Szkoły podstawowe	6	1884	6	1346	6	1309	6	1364
Szkoły gimnazjalne	3	749	3	702	3	666	3	650

Źródło :Urząd Miasta i Gminy

Pomoc społeczna na rzecz rodziny.

Codziennemu życiu towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia. Zmuszają one część społeczeństwa Góry do szukania różnych form pomocy, w tym i korzystania ze wsparcia z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela nr 7. Korzystający z pomocy społecznej. Stan na dzień 31 grudnia 2015r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w 2014r.*	Liczba rodzin w 2015r.*	Liczba osób w rodzinach w 2014r.	Liczba osób w rodzinach w 2015r.
ubóstwo	989	915	2561	2293
Sieroctwo	1	0	5	0
Bezdomność	31	27	38	36
Potrzeba ochrony macierzyństwa	76	67	447	388
Bezrobocie	848	776	2311	2080
Niepełnosprawność	382	395	902	903
Długotrwała lub ciężka choroba	409	418	789	831
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	213	204	754	715
Przemoc w rodzinie	4	4	8	14
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Alkoholizm	28	23	33	31
Narkomania	2	2	2	2
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu	14	18	20	23

zakładu karnego				
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0		0	
Zdarzenie losowe	2	2	5	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0		0	0
Sytuacja kryzysowa	0		0	0

* Liczba rodzin w kolumnach nie sumuje się do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy, ponieważ uwzględniane są wszystkie problemy, jakie występują w jednej rodzinie, co oznacza, że jedna rodzina może korzystać z pomocy z powodu

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela nr 8. Inne formy pomocy świadczone rodzinom i dzieciom

	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)
Ilość dzieci objętych dożywianiem	697	704	634	504
Ilość osób, rodzin, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	726	760	761	672
Współpraca z bankiem żywności (pomoc rzeczowa o wartości w zł.)	80170,75 zł	93052,00 zł	142159,64 zł	55215,13 zł
Ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	15	29	34	16
Ilość dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	15	15	20	15
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	4	3	6	2

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze.

Prawo do większości świadczeń przysługuje z powodu trudnej sytuacji dochodowej osoby/rodziny, przez którą należy rozumieć dochody mieszczące się poniżej określonego progu tj. 634 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł w przypadku osoby w rodzinie.

Najczęściej OPS udziela wsparcia rodzinom z powodów: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności. Pierwszoplanowym problemem wśród rodzin objętych pomocą jest ubóstwo. Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Tut. ośrodek zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej
2. instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna pieczę zastępcza to : placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Zidentyfikowane problemy społeczne rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie adresatów, kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe 3 lata.

IV. Cele Programu

Cel główny – Tworzenie optymalnych warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie rodzin

Cele szczegółowe

- 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.**
- 2. Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.**
- 3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie (profilaktyka) oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- 4. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych.**
- 5. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.**

Cel: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	realizatorzy
------------------	-----------------------------------	---------------------

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	- liczba i forma udzielonej pomocy, -liczba rodzin i dzieci objętych pomocą.	OPS, organizacje pozarządowe (bank żywności).
2. Objęcie dożywianiem w formie obiadów na terenie placówek oświatowych, wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.	- liczba dzieci korzystających z posiłku.	OPS, szkoły.
3. Dofinansowanie wydatków związanych z dożywianiem.	- Kwoty finansowania pomocy w postaci dożywiania.	OPS.
4. Organizowanie zbiórek żywności i odzieży oraz pośredniczenie w przekazywaniu podopiecznym żywności, używanego sprzętu AGD i RTV, mebli oraz odzieży.	- liczba i rodzaj zbiórek.	- OPS, szkoły, organizacje pozarządowe.
5. Współpraca OPS z Bankiem Żywności w zakresie dystrybucji żywności unijnej.	- liczba osób i rodzin objętych pomocą.	- OPS, Bank Żywności.
6. Umożliwienie rodzinom wielodzietnym korzystania z ulg na terenie miasta Góra – kontynuacja realizacji programu Karta Dużej Rodziny (program ogólnopolski).	- ilość wydanych Kart (w tym ilość dzieci), - wykaz ulg dla osób posiadających Kartę na terenie gmin.	- OPS, Urząd Gminy.
7. Organizowanie czasu wolnego w trakcie ferii zimowych i w okresie wakacji dzieciom z rodzin wymagających wsparcia.	- wykaz imprez, spotkań, - realizacja zajęć wakacyjnych w szkołach.	- OPS, Dom Kultury, Ośrodek Kultury Fizycznej, GKRPA, Biblioteki, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.
8. Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach	- liczba rodzin dysfunkcyjnych objęta	- OPS, PCPR, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci

dysfunkcyjnych.	monitorowaniem.	Niepełnosprawnych.
9. Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej.	- ilość rodzin , w których prowadzono pracę socjalną.	- OPS.
10. Tworzenie korzystnych warunków spłaty zadłużeń czynszowych oraz przyznawanie dodatków mieszkaniowych.	- ilość rodzin otrzymujących dodatek mieszkaniowy, - ilość rodzin posiadających zadłużenie w opłatach za czynsz, - ilość osób, które podjęły prace społeczne na rzecz odrabiania zadłużenie za czynsz.	- UMiG, ALK.

Cel . Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	realizatorzy
1. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym w formie pracy z asystentem rodziny oraz we współpracy z pracownikiem socjalnym.	- liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin wspartych pracą asystenta.	OPS, szkoły.
2. Dążenie do utworzenia na terenie gminy ośrodka wsparcia dziennego.	- podjęte działania.	UMiG, OPS
3. Pomoc rodzinom w organizacji czasu wolnego dzieciom przez świetlice szkolne, świetlice parafialne, instytucje kultury, jednostki organizacyjne gminy działające w sferze sportu oraz inne organizacje i kluby sportowe.	- nazwa i rodzaj podjętych działań, - liczba uczestników.	UMiG, GKRPA, organizacje pozarządowe, szkoły, sołectwa, kluby sportowe, Dom Kultury, Ośrodek Kultury Fizycznej, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, PCPR
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych.	- rodzaj zajęć, - ilość dzieci objętych działaniami.	- szkoły, UMiG.
5. Udzielanie	- rodzaj podjętych działań,	- szkoły, Poradnia

profesjonalnego wsparcia uczniom i ich rodzicom na terenie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz w poradni psychologiczno-pedagogicznej przez psychologów i pedagogów szkolnych.	- ilość osób objętych działaniami.	Psychologiczno – Pedagogiczna w Górze.
6. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów współpracujących z rodziną.	- liczba rodzin objęta monitorowaniem.	- OPS, GKRPA, Straż Gminna, Dzielnicy KPP.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	- ilość rodzin, które zakończyły prace z asystentem rodziny , - ilość dzieci w tych rodzinach.	-OPS.
8. Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,	- rodzaje specjalistycznego wsparcia.	- OPS, UMiG, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, szkoły, poradnie, ŚDS, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych.

Cel: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie (profilaktyka) oraz rozwiązywanie już istniejących.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	realizatorzy
1. Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.	- ilość rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą - metody pracy.	-OPS.
2. Zapewnienie opieki asystenta rodziny w rodzinach wskazujących na trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo –	-ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.	-OPS.

wychowawczych.		
3. Ustawiczne doskonalenie wiedzy i umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów i pedagogów szkolnych w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną.	- ilość i rodzaj szkoleń, - ilość osób uczestniczących w szkoleniach.	- OPS, szkoły, poradnie.
4. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji, w tym bieżące aktualizowanie strony internetowej OPS w Górze w zakresie form pomocy osobom i rodzinom będącym w kryzysie.	-rodzaje działań.	- OPS, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, szkoły, poradnie.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	- rodzaj instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.	- OPS, PCPR, UMiG.
6. Współpraca z rodzinami na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	- ilość rodzin , do których powróciły dzieci -ilość dzieci przywróconych do rodziny biologicznej.	- OPS, PCPR.
7. Zapewnienie dostępu do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.	- rodzaj poradnictwa.	OPS, GKRPA, UMiG, PCPR, PPP, ŚDS.
8. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniem i wykluczeniem społecznym oraz motywowanie do podjęcia terapii.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem.	OPS, GKRPA, PCPR.

9. Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.	- rodzaj działań, - liczba dzieci objętych programami.	- szkoły, PPP.
--	---	----------------

Cel: Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	realizatorzy
1. Profilaktyka poprzez edukację i informację oraz wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.	- rodzaje działań.	OPS, szkoły, GKRPA, UMiG.
2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży i promowanie wśród rodziców aktywnych form spędzania tego czasu.	- rodzaj działań,	UMiG, OPS, szkoły, Dom Kultury, OKF,
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia.	- nazwa instytucji promujących aktywny i zdrowy styl życia.	UMiG, GKRPA, OPS, szkoły
4. Doskonalenie jakości działań profilaktycznych oraz wiedzy i umiejętności psychologów, pedagogów, terapeutów w obszarze uzależnień.	- rodzaje szkoleń.	- szkoły, GKRPA.

Cel: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	realizatorzy
------------------	-----------------------------------	---------------------

1. Koordynacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży.	-	OPS.
2. Edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystywania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny.	-Rodzaje szkoleń, -wykorzystywane techniki i narzędzia szkoleń i samodoskonalenia.	OPS.
3. Działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą realizowane w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	- Ilość Niebieskich Kart	Zespół Interdyscyplinarny
4. Tworzenie warunków do powstania grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	- podjęte działania	OPS, Zespół Interdyscyplinarny
5. Doskonalenie wiedzy i umiejętności członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, w zakresie metod pracy z rodziną.	- Ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, - podjęte szkolenia.	Zespół Interdyscyplinarny
6. Tworzenie rejestru rodzin niewydolnych wychowawczo, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.	- liczba rodzin niewydolnych wychowawczo.	-OPS.
7. Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. dzień sportu, dzień dziecka, dzień babci, itp.)	- rodzaj podjętych działań.	- OPS, szkoły, sołectwa, ŚDS, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, Dom Kultury, Biblioteki, OKF.

8. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny.	- nazwa instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny	OPS, szkoły, sołectwa, ŚDS, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, Dom Kultury, Biblioteki, OKF.
9. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.	- ilość skierowanych wniosków do GKRPA, - ilość osób skierowanych na leczenie - ilość rodzin dotkniętych przemocą z powodu uzależnień.	OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny
10. Wielokierunkowe wsparcie rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami np. niepełnosprawność, bezrobocie, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, ubóstwo, przemoc w rodzinie, choroba i inne.	-	OPS, szkoły, sołectwa, ŚDS, Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, Dom Kultury, Biblioteki, OKF.
11. Współpraca z kuratorami sądowymi.	-	OPS, PCPR.

V. Zakładane efekty

- zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form opieki zastępczej,
- zintegrowanie kompleksowych działań na rzecz dzieci i rodzin naturalnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz aktywizacja społeczno-zawodowa rodzin,
- podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodzin,
- zmiana postaw i zachowań,
- członków rodzin dysfunkcyjnych,

VI. Finansowanie Programu

Zadania trzyletniego gminnego *Programu* będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych. Zadania ujęte w *Programie* mogą być także finansowane z dotacji Unii Europejskiej oraz budżetu państwa. Będą czynione również starania o pozyskanie środków z innych źródeł.

VII. Adresaci Programu

1. Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ubogie i zagrożone ubóstwem, bezrobotne, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

2. Podmioty i instytucje działające na rzecz rodziny.

VIII. Monitoring realizacji Programu

Monitorowanie *Programu* odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy sprawozdań z wykonania zadań

IX. Zakończenie

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. W działaniach profilaktycznych na rzecz rodzin wychowujących dzieci należy szczególną rolę przypisać organizacjom pozarządowym i kościelnym. *Program* ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły.